

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор!
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Пощадинок число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хоруидини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчачайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Делегації а внутрішнє положенє політичне.

(X) Позаяк державна рада загачена чеською обструкцією, а чеський сойм обструкцією німецькою, остали ще делегації яко одинока політична видівня, в котрій можуть свобідно відбувати ся політичні розправи. Але замість, щоби делегация зовсім природно занимала ся розправами про заграничну політику, вишло від кількох літ там в звичай, вельми широко обговорювати внутрішньо-політичне положенє. Нічого в тім дивного, позаяк передовсім Чехи і Німці се два первостепенні культурні народи, а від змаганя поміж ними зависиме взагалі становище і могутність держави, а крім того внутрішнє положенє політичне впливає також на становище монархії в заграничній політиці.

І сего року розправа при міністерстві заграничних справ перенесла ся на поле внутрішнього пересилєня і прибрала широкі розміри. Але найзамітнішою була промова д-ра Бернрайтера, котрий виказав, що всі дороги, вказувані правительством і парламентарними сторонництвима до розвязки внутрішньо-політичного питання не ведуть до ціли і не можна сподівати ся якогось небудь успіху, наколи на спірні питання звернені такі завзяті напасти. Дятого др. Бернрайтер підняв оклик: «Зачнім знов з кінця!» Він сподіває ся, що колиб Чехи залишили обструкцію, зроблено би їм на інших областях культурного життя інші уступки, а тим способом втворив би ся такий настрій, що довів би до щасливої розвязки обопільних домагань.

Інші бесідники не могли обминути сеї промови, щоби не навязувати своїх виводів до заміток д-ра Бернрайтера. Гр. Дідушицький висловив жаль з нагоди безуспішности змагань польского Кола, а при тім також погляд, що до порозуміння в так давнім і завзятім спорі не може довести найщирший замір, але треба, щоби сторонництво, котре бажає справдешнього мира в державній раді, цілу свою силу звернуло на ту ціль і в данім случаю зуміло грізно виступити проти кожного сторонництва, яке би хотіло заколотити спокій.

Чеські бесідники відповідали на замітки д-ра Бернрайтера, що зачинати справу з кінця є вельми трудно, бо обидві сторони не мають рівних прав, отже й вигляди на успіх не є рівні.

Таким способом перегомонила розправа політична в делегації і не довела до ніякого висліду, обидві сторони розійшли ся непримирені. Мимо того однак в делегаційних кругах не уважають положеня політичного так безнадійним, як до недавна, позаяк відносини політичні дійсно значно змінили ся. Молодоческа політика і тактика основувала ся на тім, що в народних масах обструкція була доволі популярною і здавало ся, що ані австро-угорської угоди, ані торгових договорів не можна буде перевести §-ом 14-им, отже правительството буде в даній хвилі приневолене окупити собі свободу значними уступками.

Сі основи тепер зовсім змінили ся, а в Чехах усі вже зрозуміли, що обструкція не веде до ціли. І на вічах і в дневникарстві відзивають ся щораз частіше голоси, котрі дораджують не спустати бачности з витиченої ціли, але рішучо змінити тактику. Так послі як і виборці починають пізнавати, що § 14-ий вступив уже на місце конституції і що всі державні конечности, угода, торгові договори і війскові потреби мають бути поладжені §-ом 14-им. Виборчі круги починають отже побоювати ся, що при дотеперішній тактиці безвиглядній полишає ся все безконтрольній самовластї урядників. Ся свідомість зростає і кожний, що бажає добра чеському народови, доходить до переконаня, що § 14-ий має вже необмежене приміненє, і що обструкція не тільки не подає на се заради, але навпаки скріпляє сю систему і забезпечує їй тривкість. Щораз більше отже виробляє ся в широких кругах чеських переконанє, що чеська репрезентация може заважити щось, наколи чеські голоси будуть рішачими в державних питаннях. Справи, які стоять на черзі в державній раді, взаємини сторонництв парламентарних велять сподівати ся, що нова тактика довела би Чехів до значних успіхів.

Сі значні зміни основ, на яких досі опирала ся чеська політика і тактика, подають надію, що парламентарно вишколені проводирі чеської політики будуть числитися із зміненними обставинами і до того примінять також нову тактику.

Будова народного театру у Львові.

Комітет будови народного руского театру, наміряючи в році 1905. приступити до будови театру на закушенім ґрунті, на стоці улиці Сикетускої і Льва Сапіги у Львові, предложив магістратови кор. столичного міста Львова плян парцеляції дотичного ґрунту з визначеним місцем під будову театру, що одобрла рада міста Львова рішенєм з 10. марца 1903.

Наслідком того має комітет будови народного руского театру перевести в сім році плянованє і вивіз землі, аби приготувити площу під будову театру як також проєктованих улиц, які удержувати буде громада міста Львова. Кошти плянованя і вивозу землі вивезуть около 20.000 корон.

Вилаженє плянів будови театру віддав комітет віденській фірмі Фельнера і Гельмера що-до внутрішнього розкладу театру, котра в місяци цвітня с. р. предложила головний нарис зверхнього вигляду театру, що окрім сцени і бічних містностей обнимає приміщенє на 900 видців.

Приймаючи в засаді за підставу головний нарис пляну фірми Фельнера і Гельмера що-до внутрішнього розкладу театру, постановив комітет будови народного руского театру за порозумінєм з найвизначнішими нашими людьми, змінити зверхній вид театру, представлений пляном фірми Фельнера і Гельмера, примінюючи до него признаки народного руского будівництва, т. є орнаменту і архітектури.

По сему приводу комітет будови народного

руского театру, бажаючи піднести культурну гадку народної архітектури, розписує отсим

К О Н К У Р С

на зладженє нарису (шкіцу) зверхнього виду театру, приміненого до головного нарису внутрішнього, предложеного фірмою Фельнера і Гельмера, на отсих условинах:

I. В нарисі (шкіцу) мають бути узгляднені архітектонічні та орнаментацийні признаки народні, так аби зверхній вид театру визначував интими знамена народного руского будівництва.

II. За виготовленє такого нарису визначуєть три нагороди по 500 корон.

III. Нагороди будуть признані тим особам конкуруючим, котрих нариси зістануть прийняті на власність комітету будову народного руского театру.

IV. Речивець до вношеня вказаних нарисів (шкіців) означуєть до 31. н. ст. грудия 1904 р. 12. години в полудне.

V. Предложені нариси (шкіци) мають бути підписані моттом, до которого буде долучена запечатана коверта з іменем автора, яку отворить ся по прийнятю дотичного нарису (шкіцу).

VI. Про прийнятє нарисів (шкіців) і наділенє нагород рішати буде комітет будови народного руского театру на предложенє упрощених знатоків.

VII. Неприйняті нариси (шкіци) будуть звернені авторам без відкриваня імен.

VIII. Вносити нариси (шкіци) належить на руки голови комітету будови народного руского театру д-ра Костя Левицького, адвоката у Львові (ул. Корняків ч. 1. II. пов.), де мож також переглянути пляни фірми Фельнера і Гельмера. На жаданє вишле ся літографічну відбитку головного нарису (шкіцу) внутрішнього.

За Комітет будови народного руского театру у Львові 1. червня 1904 р.

Др. Кость Левицький Др. Євген Олесьницький
голова. заст. голови.

Проф. Володимир Шугевич
заст. голови.

Др. Михайло Коцюба
секретар.

З живою радістю повітає певно ціла галицька Русь розписанє сего конкурсу. З загального шкіцу проєктованого будинку, який вже помістили деякі наші часописи, та який вже курсує і на перенесених картках, можна було помітити зверхню вдатність самого будинку, але сама орнаментика ново-віденського стилю не промовляла нічим до рускої уяви, до руского серця. Се чув кожний, та ніхто не виступав з тим публично, боячи ся передчасною полемікою зашкодити великому ділу здвигненя святині штуки. Пригадаємо тут, що єще торік, в описи полтавского торжества з нагоди поставленя памятника Котляревському, ми згадували про шкіцу нового будинку полтавского земства, виготовленого тамашнім малярем-інженером п. Кричевским і задалегідь вже клали натиск на потребу такого конкурсу при плянах будови руского народного театру.

Що-до самого конкурсу, замітне се, що він не ограничує ся на Русинах-архитектах, а уложеній в як найзагальнішій формі. В виду сего було би пожаданим, щоби комітет постарав ся о відповідне оголошенє его на Україні, навіть хотяй за помічню російских часописей, щоби як найширші круги Українців-архитектів довідали ся про него і евентуально прийняли в нім у-

часть. Звісно прецінь, як мало знають про нас і наше життя наші земляки на Україні, тож може легко стати ся, що з причини нашої власної неперадности конкурсу не принесе пожаданого вислідку, або що в нім віднесуть легку перемогу чужі проактанти зі шкодою самої справи.

Задача, поставлена повисшим конкурсом є досить оригінальна: до готового будинку запроєктувати зверхній архітектонічний і орнаментальний вид. Але разом ся задача є дуже вдячна. Бо ми посідаємо багато завдатків для нашої питомої архітектури, далеко більше прчим Поляки, які з убогих, примітивних закупацьких хатних форм і орнаментик силкують ся створити «закупацький стиль» не тільки в меблях та иншій домашній знадобі, але навіть і в архітектурі! Бож і в своїх давних пам'ятниках архітектури Поляки не мають властивих завдатків для власного стилю: їх замки будовані без жадних прикрас, а будова їх костелів потонула в сліпім наслідуванню німецької готики, або італійського ренесансу.

Натомість ми маємо широкі підстави до виведення оригінальних і величних будівель. Вже сама гуцульська хата зі своїм стрімким дахом, вигідним ганком наоколо хати, з різьбленими стовпиками, штудерними вязаннями углів та рештою багатой різьбленої орнаментики, подає багато даних для архітектонічної композиції. Що і на Україні знаходять ся багато подібних зразків, по українських хуторах та дворах, доказує хоть би згадуваний вже проєкт будинку полтавського земства, у яким п. Кричевський дуже вдатно зжиткував їх у вязаню дахів та орнаментик входової брами. Дуже багатий вибір для архітектонічної орнаментики подає не тільки наша народна різьба в дереві, але також наша кольористична орнаментика, якою прикрашає наш нарід свої горничарські вироби, килими та писанки, скрині та образи, а вкінці і хрестикові вишивання. Все те дасть визискати ся в кафельній роботі, якої і дім полтавського земства буде багато прикрашений. Однак все до тепер наведене може вистарчити тільки для поменших будівель, віль та мешкальних домів. Але і для величавих будівель, в роді театрального будинку, ми маємо обильну копальню питомих мотивів у нашій церковній архітектурі. Почавши від простеньких, сільських, деревляних церков, з їх різновадними копулами, з їх дашками і ганками, з їх піддашами і перехрестними углами, аж до величавих пам'ятників, як Успенська церков у Львові, Десятинна церков та Лавра в Києві — всюда найде архітект високо естетичний, а оригінальний матеріял для своїх цілей.

Др. Андрій Чайковський.

НА ОЛИМП!

(Дальше).

II.

Аж гульк, біля него стала якась молодиця. Вона була зболочена, як жидівка. Пренелеві черевки заболочені по кістки, сукня-амазонка обстримпана, а капелюх півциліндер мокрий як хлющ. На плечах у неї ловецька торба, а в руках фльоберт. За нею воліє ся великий псиско з підстреленою ногою.

— Чоловеку — каже — не достане ту шклянчен мліка?

Зевес підвів голову, та побачивши таку цяцю, та ще почувши такі слова, зареготав ся своїм громовим голосом. А голос той залунав тисячними відгомонами по околичних дебрах і лісах і поїс ся дальше, відбиваючись о Чорногору...

Псиско став ворчати і вискалив свої великі зуби. Зевес взяв в руки свій грім.

— Ти бачу — каже — дуже велика пані, коли не знаєш, що чорт знає, звідки тобі ось тут на Говерлі взяти мліка.

— Батеньку, Кропівеньку могучий — записала молодиця, обіймаючи старого. — Ось яким тебе найшла! То вже аж на таке зійшов? Що з тобою? Ти був богом богів, перед тобою дро-

Япансько-російська війна.

Дефензива — а офензива.

Жадна може війна не виявила так наглядно престиж заціпової акції у війні, як теперішня. Що Росіяни мусять придержувати ся дефензивив, аложили ся на те ріжні обставини: багате лізоване Росією Япані, що не могла і припустити можливість нападу Япані, несподіваний і підступний атак Япанців на її флоту і в наслідок сего знатне її ослаблене, а передовсім далекі простори боєвища. Не маючи флоту, яка підпирала би сухопутну акцію, Росіяни абсолютно не могли і не можуть перейти до офензивив ані в Кореї, ані на Квантунським півострові. Тут навіть не помогла би чисельна перевага, якої Росіяни ще до тепер не мають, бо над берегами Япанці в короткім часі можуть при помочи флоту сконцентрувати ся в довільнім числі. Мусіли цофнути ся в глибину краю і прийняти оборонну поставу. Російські воєнні кореспонденти описують, що російське військо прямо палає жадою, стрінутти ся з Япанцями, а тимчасом оно мусить безчинно стояти цілими місяцями в тісних, перелюднених, воєнних таборах коло Ліяуну і Мукдену. А тимчасом Япанці поступають наперед і кожда, бодай Піргова побіда, якою була почаста битва над Яльом, а вже цілковито різня під Кінчу — є для них все таки побідою, числить ся за успіх, підносить духа армії, зміцняє її довіре до полководців та і їм самим подає більше певности та завзятя. Користь обороняючого з его укріпленого становища, наступаючий може звівечити обходячи его зовсім. Так зробили і Япанці, які звернули ся тепер не против Куропаткина, але против відокремішеного Порт-Артура, якої мимо своїх кріпостей, є поважно загрожений в троє більшою від его залого япанською армією і флотою. Як показує ся, Япанці стремлять всіма силами до заняття Порт-Артура, а відтак, укріпивши ся в нім, як і в Кореї, хотять оставити Росіянам офензиву, обороняючи раз вже здобуті становища. Се виглядає дуже гарно, але також не є безпечне. Бо тоді і Росіяни будуть могли обійти япанські позиції і замість на Порт-Артур чи Віджу, ударити просто на Токіо в япанській вітчині, куди з владивостоцької пристани мають дуже догідний приступ.

Англіїці Сходу.

В панах на честь Япанців англійської та американської праси стрічає ся часто порівнане Япанців до Англіїців. Зваживши, що початки європейської культури в Япані сягають заледви четвертої десятиці літ, що ся цивілізація проявила ся передовсім і найголовнійше в милітаризмі, та у всім, що з тим стоїть в звязи, що навіть

серед висших япанських верств європейська культура проявляє ся заледви, як зверхна, позірна оглада — то все таки не дасть ся заперечити, що багато є схожого між Япанцями а Англіїцями. І в тім ціла небезпечність зі сторони сего народа для цивілізованого світа, а головню якраз для Англіїців. Росії, як континентальній державі, Япанія не може стати так небезпечною, як торговельній та кольоніальній Англії. Бож і живлом Япані се торговля, промисл і ся експанзивність, яку викликає вже природна потреба землі супротив густоти населеня япанських островів. Вже само положенє тих островів нагадує Англію: Близько континенту зі знаменитими і каналами, Япанія надає ся дуже для основаня великих міст, які при цивілізованих средствах будівництва, освітленя, каналізації, запровіантованя і т. д. зросли би скоро до міліонового населеня. Від посторонного ворога забезпечена, тим лекше може Япанія нападати на сусідну сушу, як се доказала в попередній китайській і тепершній російській війні. Населенє Япані, в великій часті рибацке, подає знаменитий матеріял для воєнної флоту; релігійний і расовий фанатизм робить Япанця рівнодушним на смерть і невігоди. Одної тільки ціхи не достає, як здає ся, Япанцям, а се спосібности заакліматизованя в иншій підсою та серед инших житейських обставин. Однак імовірно і тут час і проби нагнули би япанську натуру до даних відносин. Але навіть і без того Япанці в поблизькім Китаю могли би з часом зробити фатальну конкуренцію всім європейським державам, як і не менше своїй покровительці Америці.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядко о вирівнанє залогостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Михаїла; рим.-кат. Фльоренті. — В понеділок: руско-кат. Симеона (Почат. посту); рим.-кат. Роберта. — Ві в торник: руско-кат. Обріт. гл. св. Иоана Хр.; рим.-кат. Роберта, Лукреції.

— **Виділ „Союза співачких і музичних товариств у Львові“** пригадує, що загальні збори відбудуть ся в понеділок дня 6. с. м. о 6. год. вечером в комнатах Товариства (ул. Трибунальська ч. 6. I. пов.)

— **З російської України.** З Чернигова доносять, що в тамошній городській раді предложено назвати нові гарні улиці іменами: Борковского, Пелуботка, Стороженка, Котляревського, Гоголя, Леоніда Глібова, В. В. Гарновського, Шафоньського

жали не то смертні люди, але і боги, а тепер... ти обідраний, нужденний старець... Я лиш по голосі тебе пізнала, бо жаден смертний так могоче не зареготче ся, як ти...

Старий облизував ся від поцілуїв гарної молодяці, та ще не міг вгадати, хто вона є.

— Хибаж мене не пізнаєте, ослабили видко старі очі...

— Невжеж Діяна? Що ти тут, донечко, робиш? Тай кумедна-ж ти, кумедна в тій паньській одежині... ну кажи...

— Се дуже довга історія — каже Діяна сідаючи Зевесови на колінах. — Моєю пристрастію було завжди мисливість. Та я бідна не знала, які тепер позаводились по світу скрізь порядки. На нашій божеській раді зачула я, що найбільше з наших мандрує в Галичину. Мені забаглось бути ближше своїх і пішла туди. Я зараз розпочала мій спорт. Та ба! на першім зараз польованю убив мені якийсь брусоватий побережник одного пса, а другому, осьтому сараці (вона погладила пса ніжно) відстрілив ногу. Коли я жалувалась перед старшиною, то мені сказали, що там була контумация на пси задля скаженниці, що й другого слідувало би якраз убити. Тоді я ослонила себе і мого псінка хмарою і втекла...

Відтак побачила я, що тутешні люди полюють стрільбами і я загадала собі купити лянкастрівку. Я зайшла у Львові до Пілецкого, та годі було з ним розмовитись. Я до него кажу по свому, а він каже, що не розуміє, хибя по

французькому, я до него по французьки, а він знова не той співач. Стало на тім, що він по ніякому не вмів... Та я таки купила гарну фузію, патрони і пішла на польованє. О мого псінка я так лякалась, аби його не вбили, що я його заодно робила невидимим.

Аж ось і нова кумедія. На польованю придержує мене шандар і питає за вафенпас. Я й не розуміла, чого він хоче, а він хан за стрільбу і сконфіскував... Що мені робити...

Вернула я назад до Львова і зайшла до мого братчика Гермеса. Він заложив у Львові якийсь новий банок і каже, що як йно збере трохи гроша, так зараз оголосят конкурс і махне до Америки... Отож він вислухавши моїх жалів, порадив мені: 1) перебрати ся по паньски, бо панів на польованю не чіпають ся, 2) купити собі місто стрільби фльоберт, бо на се не треба вафеннаса. Я так і зробила, та теперечка йшло би мені не впе, якби не те прокляте зимно, від якого дріжу уся.

— А тепер скажи мені, доню, чого ти заговорила до мене уперве по польськи? Хибаж ти цураєш ся своєї рідної мови?

— Ось чому, таточку. Тепер туди заходять паньські туристи. Вони страшенно здеморалізували Гуцулів, якими Русіяни ні раз не займають ся. От тепер Гуцул, коли до него не заговорш по польськи, себто по паньски, то не буде тебе вважати за людину.

— А звідкіля ти се знаєш?

— Мені казала се моя сестричка Афроди-

і ин. Рада ухвалила се внесенє. — В селі Крулик, полтавської губернії, отворено недавно публичну лічницю з чайнею і читальнею та спеціально для аматорських вистав. Всі кошти устроєня сеї гуманної інституції покрила властителька села Крулик, п і Е. Скоржинська. При нагоді отворєня лічницї відограла аматори-селяни українську штуку «Сто тисяч», а опісля селянський хор відспівав кілька народних пісень. Представленє вивало дуже гарно, як зазначують російські газети.

— **Невдале віче студентів в Празі.** Ческі студенти в Празі запросили на рускі Зелєні свята всіх нємїецких студентів в Австрії на віче. Однак Італійці з антагонїзму до Словінців, а Румуни без поданя причини не явили ся на вічу, так що оно мало мати характер всеславянський. З огляду, що на віче запрошено кацапські товариства як «Друг», «Карпат» і «Букавіна», українські товариства участі у вічу не брали. Так само поступили польські академіки. Віче набрало через те москвофільської закраски, як се виявило ся в часі нарад. Віче почало ся о 10 год рано в неділю. Серед вступних промов забрав голос також молодоческий пос. Герольд, а наслідком сего Чехи-радикали з президії віча вступили. Се й був початок кінця віча, бо промови виголошені бесїдниками з всіх народностей, заступлєних на вічу, не викликували ні найменшого вражєня. Кождий з бесїдників говорив по своему, но з виїмком слів «братр-Славян» ніхто з чужих їх не розумів. Вкінци, іменем галицких і згалом австрійских «Русов» (Москалів) забрав голос галицький кацапик Глущевич. Зачав від сего, що мусить вияснити «кто ми?» Іронїчні оклики: Ано! ано! prosime! Се так збентежило молодого ренєгата, що забув на свою тему і ні сіло ні пало, зачав балакати про «общерусскую культурную річ». Скінчив фразою, що «русское сердце, так велико, што может объять не только всех Славян, но і Романов!» (!!!) (мало бути «Романцев!») та поставив резолюції: 1) щоби в східній Галичині і Буковині в усіх школах як викладову мову заведено московщину; 2) щоби у Львові основано московський університет, а в Чернівцях, Кракові і Відні московські катедри, 3) щоби в польській часті Галичини московску мову заведено в школах як обовязковий предмет. По нїм зголосили ся два бесїдники до слова: Поляк Грабовский і Русин Струк, які були на вічу в приватнім характері, аби запротестувати проти виводів ренєгата. Однак президія уділила голосу лише Полякови, не надїючи ся, що він різко і з обурєнем відопре виводя галицького кацапа. Настала констєрнація, а коли Русин Струк домагав ся голосу, а президія его не уділила, поступова молодїж чєска почала кричати: «ганьба президії». В салі настав шум, крик, а коли почали ся підносити палиці і кулаки, предсідатель замкнув віче.

— **Пожар Виткова нового.** Про сей пожар доносять отсї близні вїсти: Огонь вибух в полудне і в протягу пів години обняв 122 дома, церкву і 2 синагоги. Вітер був страшний так, що огню не могла-б була спинити ніяка людска сила. З околиці прибуло 30 пожарних сторожій з 38 сивакками. Річи винєсені з домів на улиці згоріли також. Чудом уратовано шкільну дїтвору. Коли почало горіти, учительки спокійно устави-

ли 160 дїтій в пари і випровадили завчасу на безпечне місце. За хвилию огонь шалїв в цілїм ринку довкоха школи. В яким небезпечєнстві була шкільна дїтвора, свідчить подїя, що коли ринок стояв в огни, два Жида бігли в поперек него, але дим і горячо звалили їх з нїг і оба погибли. Вихор при огни був такий грізний, що іскри і горючі драниці, книжки і т. п. несло на 12 км. аж до села Нєстєнич. Згарища догорали ще в три дні опісля. Шкода, вносить 2 мїліони корон. В місточку панує між Жидами страшна нужда.

— **Також спорт!** Тернопільский „Sokol“ оголосив 6-тижневий курс науки стрїляня з пістолї. Доносячий про се дописуватель Slow-a polsk-ого додає, що було би вказаним, щоби сей «курс» зачав ся по класифікації в реальній школі... Се виглядає на те, що вплив польских Соколів становить небезпечність для професорского тіла в Тернополї!

— **Демонстрації у Франції.** З Тульону доносять, що оводї ввало до одної з місцевих церков около 1000 демонстрантів і знищили ціле урядженє церкви. Причиною сего нападу була обставина, що парох не хотїв уділити св. Причастія дїтям за те, що свїчили в школі марсилїянку і инші т. п. пісні. Демонстрантів розігнала поліція і жандармерія, але вже по доконаню поганого злочину.

— **Убийство в Хойничах.** Справу таємного убийства ученика Вїтєра в Хойничах відновлено. Полїція увязнила там робїтника Маслофа, підозрілого о убийство Вїтєра. Деякі позначки вказують на те, що Маслоф убив Вїтєра з мести.

— **Іспит зрілости в гімназії в Ярославі.** зложили: Роберт Чехович, Витовт Чехович, Ізид Дайхес, Йос. Дайхес, Йос. Добруцкий, Кар. Домка, Стан. Дєржинский, Стан. Грабовский, Евг. Ганасевич, Тад. Яник, Каз. Кляйс, Филип Куменга, Ів. Лясек, Франц Лея, Марк Лїон Франц Лонц, Ігн. Ланццкий, Конст. Лупиньский, Едм. Панеш, Кар. Перенц, Фїшель Зоммер, Руд. СтріCOVER, Стан. Шпетнар, Кар. Твердохлїб, Андр. Васильюк, Мих. Волош, Ів. Захарский, Марк Змор, Йос. Жигмунт і Каз. Цисло.

— **Нужда народних учителів в Іспанії.** Іспанське міністерство просвіти оповїстило недавно статистичний звіт про плати народних учителів, а то в тій цілі, щоби заступникам народу вкінци показати, як велика є нужда учителів. Після звіту находить ся в Іспанії 434 учителів та учительок, що побирають річної плати не більше як 100 пезетів (56 К!). В провінції Валенція є народний учитель, що заробляє річно 3-12 пезетів; отже денно около пів сотика. В провінції Леон є 11 учителів з платою 45 пезетів. По 90 пезетів річно бере 264 учителів, а по 100 пезетів 26 учителів. Плату 365 пезетів має 5529 учителів що становлять може четвертину всего учительства. 7701 учителів, отже 34% цілого учительства, дістають плату до 500 пезетів. Відтак 48% від 500 до 1000 пезетів і округло лише 18% більше як 1000 пезетів. Позаяк до недавна плату учителям виплачувала громада, а діяло ся се дуже неправильно, то держава почула ся вкінци спонуканою взяти справу в свої руки. При урядовім обчисленю не виплаченых учительских плат показав ся сума поперх 9 мїліонів пезетів!

Іспанія ділиться на 49 провінцій, і лише 12 провінцій вивязало ся як слїд із свого обовязку. Навіть громада столичного міста Мадригу завинила учителям значну суму. Тепер правительство наказало всім громадам сплачувати поволї ті довги, однак сплата йде дуже пиявно, бо цілий довг вносить ще нині 8 мїліонів пезетів. Страшні відносини панують особливо в народнім шкільництві. Фактом є, що дві учительки в в Маладзі померли з голоду. Супротив того не дивниця, що учителї з ріжних провінцій вєсли до властей поданя о дозвіл ходити по жебрах, та що нині є там опорожнєних 2500 учительских посад.

— **Іменованя.** Цсар іменував віцепрезидента окр. суду в Перемишлї, Людвика Дорожиянского, радника краєв. суду Гїларія Ончула в Чернівцях радниками висшого краєв. суду у Львові, а радника кр. суду Волод. Вариводу в Стрию радником висш. кр. суду при окружнім судї в Коломї.

— **Бїлети на нинїшній концерт львівского «Сокола»** продає ся в касї Фільгармонії від 3 год. пополудни. З огляду на глоту, яка звичайно настає при касї в остатній пів годинї перед концертом, комітет просить П. Т. Публику о вчаснійше набуванє бїлетів.

— **3 львівської архієпархії.** Завідательства одержали оо.: Володимир Глїбовицкий в Бакївцях, Клявтий Свїжинський в Ярчївцях і Роман Берєсовський в Чертежі. — Приходскими сотрудниками установлєні оо.: Юліян Фацїевич в Стрїльсках нових, Іполит Штогрин (син) в Стрїльках і Йосиф Марицкий (з правом духовної управи) в Коростовичах. — Правительство установило доцїю для приватних сотрудников в Новиці, Бєрежницї шляхотській, Пониковиці малій і Коростовичах. — Розписаний конкурє на посаду прих. сотрудника в Тернополї по уступившїм о. Володимирі Лешневским, а також на посади катєхитів при відлївових школах в Болехові і Перєгїнську.

Русини! Памятайте на народний фонд!

Наука, штука, література.

Вже опустили печатню „Проповїди похоронні д-ра Йоана Бартошевского“. Всі 120 проповїдій вельми поучаючі і уложені дуже гарно для потїшеня сумуючих по стратї дорогих осіб. Цїна одного примірника 5 К. Отримати ті проповїди можна або в книгарни Ставропїгїєській у Львові (ул. Руска 3) або у автора (Львів, ул. Домса 5), котрий відєступає їх також на інтенції богослужєбні. На разї висилає ті проповїди автор на інтенції богослужєбні тим Вєч. ОО., котрі скорше доси аголосили ся. Так само можна або в названій книгарни або у автора отримати его „Проповїди недільні“ по 4 К від примірника і „Проповїди страстні“ по 2 К від прим. „Проповїди празничні“ сего автора не є видані его накладом.

та. Вона сїх вакацій пробувала трохи в Яремчу для підратованя здоровля з якимсь старим польским паном і вона се знає дуже добре.

— Та хїба-ж ти зі всіма нашими бачилась?

— Майже з всіма. Деяким веде ся не зле, а деякі дуже бідують і радї би опять дістали ся на Олимп.

Зевес був радий, що побачив знакому людину, тож понюхав табака і повеселїшав. Він моргнув на гарну молодїцю і велїв собі розказувати.

Найкраще ведеє нашїй Венерї. Та вона тепер нехоче ся звати з латиньска Венерою, лише записала ся в поліції Афродитою. Вона каже, що її латиньска назва в цілій Европї дуже здїскридитована, від коли якийсь йолоп лікар назвав одну немилу недугу в честь її імени. Отож ніхто про неї не хоче чути, а противно Афродита менче знана, від коли скоротили по гімназиях науку грецького язика. Вправдї такі фїльольоги знають добре, що Афродита те саме що Венера, та вона їх не боїть ся, бо ніякого діла не має з старими фїльольогами і зовсім їх не потребує.

Отже наша Афродиточка була якийсь час на практиці в однім аристократичнім пансіонї дївоцїм, а що то людина проворна, то в коротєнькїм часї пізнала добре, куди стежка в горах і заснувала свій власний аристократичний пансіон дївоцїй. Та дївка має щастє. В короткїм часї таку зробили її рекламу, що найаристократичнійші дома впрощувались до неї. Вона вमित-

завела у себе подвійну бухгалтерію і дупила грошки від родичів за удержанє дївчат, а від дївчат за те, що вони заробляли.... Прекрасно її живе ся.

— А що-ж Гермес?

— А що-ж би? Директор банку. Той старий злодій повідумував ріжні зделки, та повипускав у свїт прерїжні листи заставні, акції... Я того всього не розумію... а показував менї повну касу грошей. Казав, що означив собі певну суму. Коли її збере, чмїхне до Америки і там заживе гарнєнько....

— А поки-що зловлять і запроторять в в тюрму.

— Еге-ж, я те саме йому казала. Коли кажу, мене омаль не замкнули за те, що одного худого зайця втілила в панських корчах, то щож йому буде, як його зловлять на крадежи мїліонів...

— А він що?

— Він лишєнь всьміхнув ся. Тя, каже, того не розумїєш. Тут в Галичині дуже гостро карають за недозволенє польованє, за крадїж патика з ліса, навіть за гриби і малини, карають за крадїж бєраболї з поля, і то тим лютїйше, чим злодій біднійший і чим менше вкрав, бо тут є система каря прогрєсивної in minus. Значить, що кому вдасть ся вкрасти не патик з ліса, не бараболю, але мїліон, то може сьміяти ся. Ще йому ордера почїплять, та членом палати панів заїменуєть... Тут, каже, такий звичай з поковнїку...

Він від разу зачав з мїліонами, тому то нічого й не боїть ся.

— То якої трасти хоче втікати до Америки?

Вжеж він таки боїть ся....

— Ні, не боїть ся. Лише він каже, що об тім стануть деякі опозиційні газети писати, а се дразнить його божєську змбїцію, валає його честь. На тій точці то він дуже вразливий, щоби смертні мазайли безкарно його честь чїпали... Ось що. Каже, як би то во время оно, я би людяї налякав карами небєсними, загрозив, що їх перетворю в звїрук, та тепер люди помудрїйшали і сьміють ся з такої погрози....

— А що ж там Дмитруня поробляє?

— Зле. Сего літа вибив її град до тла усе. Не мала чїм заплатити рати державної, то її властитель судово викинув з держави. І кавция пропала. Вона сердєшна сидить тепер в комірнім в жидівській хатї і віку в злиднях, в голоді доживає. Подавала до соїму о запомогу, та відписали, що «звраща се без skutku» раз для того, що вона з восточної Галичини, отже для неї запомоги нема, а по друге, що вона дуже «з хлопєська називає ся і руснаком вонає, а вони мають запомоги «на інне целє»... Дуже бідна...

(Конець буде).

Телеграми

в дня 4. череня.

Будапешт. Цісар приїхав ту вчера в Відня о 7¹/₂ год. вечером.

Будапешт. Вчера почала ся ту судова розправа проти 13 залізничних урядників, членів страйкового комітету, обжалованих о підбурюваннє до страйку. Обжаловані виперають ся всякої вини, а що-до нарад і заряджень комітету відмовили візнань. Нині переслухують свідків.

Софія. З турецької границі доносять, що турецькі власти без церепони впускають до Македонії повертаючих до дому утікачів.

Берлин. Вчера почали ся ту наради міжнародного жіночого візду женщин. Ухвалено утворити світовий союз женщин. Нарадам проводила 84-літна Американка, п-ні Антоні.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

ФІЗИКАЛЬНО-ДИЄТИЧНА ЛІЧНИЦЯ

Д-ра А. Тарнавского

в Косові, ст. зел. Заболотів (за Коломнею отворена від 1. мая до кінця жовтня.

96 (13-15)

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4¹/₂ % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні
- 5 % листи гіпотечні преміювані
- 4 % листи Товариства кредитового земського
- 4 % і 4¹/₂ % листи Банку красового
- 4 % позичку красеву
- 4 % облігації пропінацийні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

„Тревоги автора і видавника“ (гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслава» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папери вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Александр Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК французької мови

Часть I. Адабований для всіх середних жемських шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на поштову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі.

Стация почтова телегр. і заліз. Unterthemenau.

Річний оборот поверх 3.000 вагонів.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини

ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:

гарні плини кафелеві всякого рода і витривалости на хідниці, двірці, стайні, подвіря і т. п., дальше плити мозайкові в тисячах десейв від найпростішого до найбогатшого виконаня (річ-а продукция 15 мільонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подвійно поливані камінні рури, комини, ремізові рури, поливані цегли (сухопрасовані з найвищою витривалостию для палових будівель, мокро прасовані для будови каналів), плити до виладаня стін і фасада, блискучі плити, дахівки всякого рода, натуральной краски і поливані у всіх барвах, рури до дренаваня, кафлі до печий.

Ілюстровані ціни даром і оплатно.

Число робітників 700. 89(5—48)

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу.)

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/5—30/100 вкл.) Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломню 1/5—30/100 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/5—30/100 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одес, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
6:46	з Рави руської, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одес, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Освєнцима
8:10	з Станиславова, Жидачева, Потутор	8:40	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	8:45	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезельборча, Пешту	9:30	до Белзця, Сокала, Любачева
10:02	з Стрия, Борислава	9:35	до Тернополь, Потутор
10:20	з Рашева, Любачева	10:35	до Черновець, Делятина, Заліщик, Новоселіці
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	10:45	до Черновець, Делятина, Заліщик, Новоселіці
11:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	1:55	посл. до Підволочиск, Київ, Одес, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
1:30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча, Риманова, Івонича, Сянока, Хирова	2:45	посл. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Вишняї, Керезмезе
1:40	посл. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіцмана, Новоселіці (через Жучку, Вишняї)	2:55	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
2:30	посл. з Підволочиск, Одес, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі (від 15/100—30/100 вкл.), Скольного (1/5—30/100 вкл.), Ходорова, Калуша
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (15/100—30/100), Скольного (1/5—30/100)	3:30	до Рашева, Любачева, Хирова
4:45	з Яворова	3:40	до Самбора, Хирова
5:20	з Підволочиск, Київ, Одес, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятина, Івана пустого, Скали, Копичинців	5:48	до Яворова
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселіці і Сучави	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Санча
6:00	з Белзця, Сокала, Любачева, Рави руської	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
6:40	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	7:05	до Рави руської, Сокала
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, (Жидачева 1/5—30/100), Гусятина, Керезмезе, Калуша	9:00	до Підволочиск, Київ, Одес, Бродів
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Вроцлава, Варшави, Праги, Освєнцима, Хирова	10:05	до Перемишля (1/5—30/100 вкл.), Хирова, Н. Загірл
10:00	з Самбора, Хирова, Сян на, Ясла	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одес, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івана пустого, Гусятина	10:55	до Кракова, Відня, Вроцлава, Праги
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова, Івана пуст., Скали, Гусятина, Потутор
12:20	посл. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:05	до Стрия
2:31	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Санча
3:25	з Тернополь, Бірок великих, Грималова	2:51	посл. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/5—30/100), Сучави, Кіцмана
	на дворець „Підзамче“	4:10	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Освєнцима
7:20	з Підволочиск, Одес, Київ і Бродів		з двірця „Підзамче“
2:15	посл. з Підволочиск, Київ, Одес, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одес, Копичинець, Гусятина, Чорткова
5:06	з Підволочиск, Київ, Одес, Бродів, Копичинець, Заліщик, Потутор, Івана пустого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	10:52	до Тернополь, Потутор
10:02	з Підволочиск, Київ, Одес, Бродів, Копичинець, Заліщик, Івана пустого, Скали, Гусятина	2:09	посл. Підволочиск, Бродів, Київ, Одес, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Івана пуст.
3:04	з Тернополь, Бірок великих, Грималова	9:21	до Підволочиск, Київ, Одес, Бродів
		11:24	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Заліщик, Івана пустого, Скали, Гусятина, Грималова

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович 6:46, 8:05 рано, 12:30, 3:00 і 4:30 ополудни, 6:00, 8:04 і 9:12 вечером, (від 8/5 до 11/9 вкл.) з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45, попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/100 вкл.), 10:10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і свята), зі Ширци 9:35 вечер. (1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята), з Любіня вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).

ЗАМІТКА: Ціс середно-європейський рїкнїть ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин. часу львівского. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — В місті продає білеті аврїчїні агенція часописий П. Ст. Соколовского пассаж Гансманна 9, від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне ц. к. залізнич державних (ул. Красїцьких ч. 5.) удїляє полїсьїєнь в справах залізничних, продає білеті всякого рода і розклади їзд. в годних урядових від 8. рано до 3. ополудни, а в неділі і свята від 9. рано до 12. в полудне.

Відходять з головного двірця:

до Брухович 7:10 рано, 9:30 і 11:45 передполудн., 1:05, 3:35 і 5:05 попол., 7:05 і 8:17 веч. (від 8/5 до 11/9 вкл.) до Жовкви 11:10 вечером (що неділі), до Янова 6:20 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і свята), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5:48 ополудни, до Ширци 1:45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята), до Любіня вел. 2:45 попол. (від 15/5 до 11/9 вкл. в неділі і свята).